

Warszawa, 16 stycznia 2017 r.

MINISTERSTWO ROLNICTWA

I ROZWOJU WSI

Podsekretarz Stanu

Rafał Romanowski

SSO.dws.075.1.2016

Pan

Zbigniew Rau

Wojewoda Łódzki

W odpowiedzi na przesłane drogą elektroniczną pismo z dnia 14 grudnia 2016 r., przy którym przekazano wnioski podjęte w dniu 10 grudnia 2016 r., podczas Walnego Zgromadzenia Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego, poniżej przedstawiam informacje dotyczące poszczególnych wniosków będących w kompetencji resortu rolnictwa:

Ad. podjęcia działań ułatwiających przemieszczanie ziemniaków do państw UE poprzez wykorzystanie programu *de minimis* do pełnego finansowania badań ziemniaków przeznaczonych do sadzenia.

Najskuteczniejszą metodą walki z bakteriozą pierścieniową ziemniaka, powodowaną przez bakterię *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* (Cms), jest dbałość o zdrowotność materiału wykorzystywanego do nasadzeń. W związku z powyższym resort rolnictwa od lat podejmuje działania mające na celu zachęcenie producentów rolnych do korzystania z materiału siewnego ziemniaka poddanego urzędowym badaniom na obecność bakterii Cms (tzw. sadzeniaków „kwalifikowanych” zaopatrzonych w paszport roślin albo bulw pochodzących z samozaopatrzenia, zgłoszonych do badań do Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa – PIORiN). W tym celu prowadzona była stosowna kampania informacyjna, jak również wprowadzone zostały zachęty finansowe w postaci wsparcia w ramach pomocy *de minimis* do powierzchni obsadzonej kwalifikowanymi sadzeniakami ziemniaka. Tylko w latach 2013-2015 wydatkowano na ten cel z budżetu państwa 39,524 mln zł.

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁÓDZI	
KANCELARIA	
Data wpływu:	18-01-2017
UL. PIOTRKOWSKA 104, 90-926 ŁÓDŹ	
L. dzieła nr	

Kolejnym mechanizmem, którego celem jest zachęcenie producentów rolnych do korzystania ze zdrowego materiału siewnego ziemniaka oraz wdrożenia dodatkowych rozwiązań z zakresu higieny fitosanitarnej, jest dobrowolny system jakości i certyfikacji żywności Integrowana Produkcja Roślin. Podstawę prawną dla systemu stanowi ustawa z dnia 8 marca 2013 r. *o środkach ochrony roślin*. Produkcja w ramach systemu, prowadzona jest według szczegółowych metodyk zatwierdzanych przez Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa, które w przypadku uprawy ziemniaka wymagają m.in. korzystania z „kwalifikowanego” lub poddanego urzędowym badaniom materiału nasadzeniowego. Producenci rolni uczestniczący w systemie, podlegają kontroli jednostek certyfikujących nadzorowanych przez PIORiN. Jednocześnie mogą oni uzyskać wsparcie w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6. sierpnia 2015 r. *w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej w ramach poddziałania "Wsparcie na przystępowanie do systemów jakości" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020*. wysokość wsparcia uwzględniająca koszty uczestnictwa w systemie, może wynosić do 2 750 zł rocznie. Ponadto, w ustawie budżetowej na rok 2016 zwiększono kwotę środków przeznaczanych na wsparcie gospodarstw rolnych w realizacji obowiązków związanych z wystąpieniem w tych gospodarstwach określonych organizmów kwarantannowych z 3,013 do 6,500 mln zł. Pozwoliło to na zwiększenie zakresu beneficjentów wsparcia udzielanego w przypadku wystąpienia bakteriozy pierścieniowej ziemniaka, na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 lipca 2015 r. *w sprawie stawek dotacji przedmiotowych dla różnych podmiotów wykonujących zadania na rzecz rolnictwa*. o gospodarstwa produkujące ziemniaki towarowe. Wysokość wsparcia, o jakie może ubiegać się producent, uzależniona jest od dbałości o zdrowotność wysadzanego materiału. Należy zwrócić uwagę na wyraźny trend wzrostowy wykorzystania „kwalifikowanego” materiału siewnego ziemniaka, do czego przyczyniają się także opisane powyżej działania. Wg wstępnych szacunków, w sezonie 2015/2016 wykorzystanie kwalifikowanego materiału siewnego ziemniaka przekroczyło 18%, podczas gdy w sezonie 2009/2010 wynosiło zaledwie 5,8%. Jednak, nadal poziom wykorzystania „kwalifikowanych” sadzeniaków ziemniaka daleki jest od oczekiwań, co sprzyja rozprzestrzenianiu się bakterii Cms.

Odnosząc się do przekazanego wniosku Walnego Zgromadzenia pragnę wyjaśnić, że Ministerstwo analizowało możliwość wprowadzenia wsparcia, polegającego na nieodpłatnej możliwości badania przez producentów rolnych pochodzących z samozaopatrzenia ziemniaków

przeznaczonych do dalszych nasadzeń. Postulaty w tym zakresie zgłaszały także organizacje branżowe. Wprowadzenie takiego mechanizmu wymagałoby jednak zapewnienia odpowiednich środków budżetowych. Według przeprowadzonych analiz wprowadzenie możliwości nieodpłatnego badania przez PIORiN ziemniaków przeznaczonych do sadzenia pochodzących z samozaopatrzenia, tylko w przypadku gospodarstw towarowych (ok. 50 tys.), wymagałoby przeznaczenia na ten cel dodatkowych 32 mln zł w pierwszym roku oraz ok. 24 mln w kolejnych latach.

Biorąc pod uwagę stosunkowo niski poziom wymiany kwalifikowanych sadzeniaków przez rolników, a także wykorzystywanie do nasadzeń bulw z własnych rozmnożeń, badanie ziemniaków przez PIORiN jest najbardziej racjonalnym rozwiązaniem, które przy ograniczonym nakładzie środków finansowych może przynieść poprawę stanu fitosanitarnego uprawy ziemniaka w Polsce. Jednak bez zabezpieczenia wskazanych wyżej środków finansowych, nie ma możliwości zapewnienia rolnikom bezpłatnych badań ziemniaków przeznaczanych do sadzenia. Obecnie badania takie mogą być wykonywane przez PIORiN usługowo, za co pobierane są opłaty w wysokości określonej w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 czerwca 2008 r. w *sprawie stawek opłat za usługi świadczone przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz za wydawanie paszportów roślin i formularzy paszportów roślin*. Odzwierciedlają one jedynie rzeczywiste koszty ponoszone przez Inspekcję (koszt pobrania 1 próby z 25 t ziemniaków to 39 zł, natomiast koszt testu IF to 110 zł, a testu FISH - 129 zł).

Ad. zasad finansowania Agencji Nasiennej sp. z o.o. w Lesznie

Agencja Nasienna Sp. z o.o. została powołana przez hodowców roślin krajowych i zagranicznych mających swoje przedstawicielstwa w naszym kraju, w celu reprezentowania hodowców w zakresie prawa hodowcy do odmiany. Udziałowcami Agencji Nasiennej Sp. z o.o. są spółki hodowli roślin, natomiast Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie sprawuje nadzoru nad Agencją. Zgodnie z informacją uzyskaną z Agencji Nasiennej, 100% kwot pozyskanych od rolników (posiadaczy gruntów rolnych) jest przekazywanych na rzecz hodowców. Natomiast budżet Agencji Nasiennej Sp. z o.o. określany jest corocznie przez zgromadzenie wspólników. Wspólnicy wnoszą składki do budżetu Agencji w zależności od udziału ich odmian w rynku.

Ad. podjęcia działań w celu zmniejszenia populacji zwierzyny łownej na terenie kraju (dzika, jelenia, bobra).

Kwestie związane z prowadzeniem gospodarki łowieckiej w oparciu o roczne plany łowieckie i wieloletnie łowieckie plany hodowlane, w tym również wypłata odszkodowań za szkody wyrządzone przez dzikie zwierzęta, są uregulowane w ustawie z dnia 13 października 1995 r. *Prawo łowieckie* (Dz. U. z 2015 r. poz. 2168 z późn. zm.) oraz aktach wykonawczych do tej ustawy. Również kwestia odstrzału bobrów, które mają status zwierzęcia objętego ochroną częściową, pozostaje w kompetencji Ministra Środowiska.

Niezależnie od powyższego, na podstawie art. 47 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. *o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt* (Dz. U. z 2014 r. poz. 1539, z późn. zm.), Minister właściwy do spraw rolnictwa, w przypadku wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt lub bezpośredniego zagrożenia jej wystąpienia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, może w drodze rozporządzenia, zarządzić środki określone w art. 46 ust. 3 ww. ustawy, w tym nakazać dokonanie odstrzału sanitarnego zwierząt. Aktualnie odstrzał dzików realizowany jest zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 lutego 2016 r. w sprawie zarządzenia odstrzału sanitarnego dzików (Dz. U. poz. 229) i został wprowadzony w związku z wystąpieniem lub zagrożeniem wystąpienia afrykańskiego pomoru świń na wschodnich obszarach Polski. Na dzień 9 stycznia 2017 r., w ramach umów zawartych na podstawie ww. rozporządzenia, odstrzelono 8201 sztuk dzików.

Ad. wprowadzenia w trybie pilnym zmian w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników, umożliwiających zaliczenie okresów zatrudnienia i podleganiu ubezpieczeniu społecznemu na zasadach ogólnych tj. w ZUS do okresów ubezpieczenia w KRUS, od których uzależnione jest nabycie praw do emerytury rolniczej.

Powszechny system emerytalny, realizowany przez ZUS, zreformowany został m. in. ustawą z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 887 z późn. zm.). Emerytura z FUS ustalana według nowych zreformowanych zasad określonych ww. ustawą, obejmuje osoby urodzone po dniu 31 grudnia 1948 r. Prawo do emerytury z ww. ustawy uwarunkowane jest wyłącznie osiągnięciem ustawowego wieku emerytalnego przez ubezpieczonego, a więc nie jest zależne od konieczności osiągnięcia określonego stażu ubezpieczeniowego. Oznacza to, że w przypadku emerytury z ZUS nie zachodzi konieczność sumowania okresów ubezpieczeniowych (ani z systemu powszechnego, a tym bardziej uzupełniania go ubezpieczeniem rolniczym) w celu uzyskania prawa do świadczenia emerytalnego z ZUS. Długość stażu ubezpieczeniowego dla osoby, która

uzyskała prawo do emerytury z FUS ma znaczenie tylko wtedy, gdy wysokość przyznanego świadczenia, ustalona w oparciu o „kapitał” ze składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego w ZUS, jest niższa od kwoty najniższej emerytury gwarantowanej przez Państwo.

W związku z powyższym postulat Łódzkiej IR, aby zmienić ustawę z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników w taki sposób, aby ujednoczyć zasady dotyczące nabywania prawa do emerytury w systemie powszechnym i rolnym odnośnie zliczania okresów ubezpieczeniowych, od których zależy prawo do emerytury, jest nieuzasadniony. Nie przewiduje się bowiem zreformowania systemu ubezpieczenia społecznego rolników w taki sposób, aby emerytura rolnicza, tak jak obecnie emerytura z FUS ustalana była w oparciu o zdefiniowaną składkę, a nie o zdefiniowane świadczenie.

Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami, rolnicy którzy mają mieszane okresy ubezpieczeniowe (przebyte w ZUS i w KRUS), z chwilą osiągnięcia wieku emerytalnego, mają w każdym przypadku zabezpieczone prawo do świadczenia emerytalnego. W zależności od długości okresów ubezpieczeniowych (opłacania składek z tego tytułu) nabędą prawo do:

- 1) emerytury rolniczej, jeżeli legitymują się co najmniej 25-letnim okresem podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu rolników oraz do emerytury z FUS stosownie do wysokości zgromadzonego „kapitału” ze składek w ZUS, wypłacanych niezależnie przez KRUS i ZUS, albo
- 2) prawo do emerytury z FUS, w wysokości ustalonej na podstawie „kapitału” ze składek zgromadzonego na koncie ubezpieczonego w ZUS, uzupełnionego o tzw. część rolną za okresy podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu rolników (refundowaną ZUS-owi przez KRUS), jeżeli okres posiadanego ubezpieczenia w KRUS nie jest wystarczający, aby nabyć prawo do emerytury rolniczej (mniej niż 25 lat).

Należy dodać, że jeżeli wysokość emerytury z FUS ustalonej wraz ze zwiększeniem za okres ubezpieczenia przebyty w KRUS (opisanej w ppkt. 2) będzie niższa od gwarantowanej przez państwo kwoty najniższej emerytury, ZUS dokona sumowania okresów ubezpieczeniowych, w tym także przebytych w KRUS, w celu ustalenia prawa do podwyższenia świadczenia do kwoty najniższej gwarantowanej emerytury. Dla mężczyzn w tym przypadku wymagane jest legitymowanie się co najmniej 25-letnim okresem łącznego ubezpieczenia, a dla kobiet 23-letnim. W związku z wejściem w życie 1 października 2017 r. ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw, która przywraca obowiązujący przed 1 stycznia 2013 ustawowy wiek

emerytalny, okres stażu ubezpieczeniowego uprawniający do podwyżki świadczenia emerytalnego do kwoty gwarantowanej przez Państwo najniższej emerytury, obniżony zostanie dla kobiet do 20 lat.

Ad. utrzymania dotychczasowego wieku emerytalnego dla rolników (kobieta 55 lat, mężczyzna 60 lat).

Ustawą z dnia 16 listopada 2016 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw, podpisaną przez Prezydenta RP w dniu 19 grudnia 2016 r., obniżony został w Polsce powszechny wiek emerytalny do 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn. Ustawa wejdzie w życie z dniem 1 października 2017 r., a więc od tej daty przywrócony zostanie stan prawny dotyczący powszechnego wieku emerytalnego obowiązujący przed 1 stycznia 2016 r. zarówno dla osób ubezpieczonych w systemie powszechnym, jak i rolników ubezpieczonych na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Jednocześnie ww. ustawa zachowuje dotychczasową regulację, zgodnie z którą prawo do uzyskania tzw. „wcześniejszej” emerytury rolniczej, tj. emerytury rolniczej w wieku niższym niż emerytalny (55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn), ma charakter wygasający. O „wcześniejszą” emeryturę rolniczą, na podstawie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników mogą bowiem ubiegać się wyłącznie rolnicy, którzy wszystkie ustawowe warunki do przyznania tego świadczenia spełnią do dnia 31 grudnia 2017 r.

Ww. uchwalona przez Sejm RP ustawa z dnia 16 października 2016 r. jest zbieżna z zadeklarowanym w exposé Pani Premier Beaty Szydło powrotem do powszechnego wieku emerytalnego obowiązującego przed 1 stycznia 2013 r. Jest także zgodna ze Stanowiskiem Rządu wobec tego projektu, przyjętym przez Radę Ministrów, że powrót do obowiązującego przed 1 stycznia 2013 r. wieku emerytalnego nie powinien oznaczać utrzymania preferencyjnych zasad przechodzenia na emeryturę rolników oraz w stan spoczynku sędziów i prokuratorów po dniu 31 grudnia 2017 r.

Jednocześnie należy dodać, że obecnie w Sejmie RP trwają prace nad poselskim projektem ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (druk sejmowy nr 775), w którym proponuje się przedłużenie do dnia 31 grudnia 2022 r. funkcjonowania w systemie ubezpieczenia społecznego rolników świadczenia w postaci tzw. „wcześniejszej” emerytury dla rolników w wieku niższym niż powszechny wiek emerytalny. Pierwsze czytanie tego projektu odbyło się na posiedzeniu połączonych Komisji: Polityki Społecznej i Rodziny oraz Rolnictwa i Rozwoju Wsi w dniu 4 października 2016 r. Projekt skierowany

został do dalszych prac legislacyjnych w Podkomisji nadzwyczajnej do rozpatrzenia poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Ad. uproszczenia prowadzenia rejestru działań na terenach OSN.

Informuję, że resort środowiska prowadzi prace nad projektem nowej ustawy *Prawo wodne* m.in. w zakresie, implementacji wymogów dyrektywy azotanowej. Projekt ten w art. 102-112 zawiera zapisy dotyczące założeń/zakresu ustanowienia jednego dla całego kraju programu działań, mającego na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych, bez konieczności wyznaczania obszarów szczególnie narażonych na azotany pochodzenia rolniczego tzw. OSN. Program działań w sposób szczegółowy określać będzie m.in. zasady racjonalnej, zrównoważonej szeroko rozumianej gospodarki nawozowej. Zgodnie z ww. projektem ustawy, program działań ma być przyjęty w drodze rozporządzenia wydanego przez Radę Ministrów.

Opracowując projekt programu działań, minister właściwy ds. gospodarki wodnej zapewni możliwość udziału społeczeństwa w tych pracach, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235, z późn. zm.). Jest to etap, na którym wszyscy rolnicy, partnerzy społeczni, w tym izby rolnicze, mogą włączyć się w proces przygotowania rozwiązań służących ochronie wód, a mogących mieć wpływ na funkcjonowanie sektora rolnego w Polsce.

Należy podkreślić, że resortem wiodącym w sprawach prac nad projektem ustawy *Prawo wodne* jest resort środowiska, który prowadzi i nadzoruje wszystkie prace w tym zakresie, i to do niego powinny również być przekazane przez izby rolnicze wszystkie uwagi i sugestie w zakresie zapisów projektowanego programu działań, w tym dotyczące obowiązku prowadzenia dokumentacji wszystkich zabiegów agrotechnicznych.

R. Romanowski

PODSEKRETARZ STANU

Rafał Romanowski